

Lesarabrøv

Koltur

Tað er ikki altíð so lætt at skriva um upplivningar – tær skulu upplivast. Men eg skal her royna at koma inn á nokur viðurskipti viðvíkjandi festaraviðurskiftunum í Koltri. Lagt skal verða aftrat, at hettaskrivið er endaligt.

Tað, sum hendi henda sunnudag seinnapart niðri á støðni á Velbastað, ið eg greiddi frá í bløðunum fyri sløkum mánaði síðan, var tað, at Føroya Jarðarráð vildi hava fleiri umboð við á fjall, so eftirlit kundi vera við gongdini, tí, sum sakførarin hjá Føroya Jarðarráði segði: »Sjúrður kundi finna bæði upp á eitt og annað«, og hesum tók Jóannes Dalsgaard stjóri undir við, at eg kundi finna pup á bara at sleppa gamlan seyð upp aftur. Góður gamal siður hevur verið at hava eftirlit við bóndagørdunum í Føroyum, men Jóannes Dalsgaard stjóri kundi ikki minnst nakran beint tá.

Hví vildi eg so ikki hava umboð við á fjall? Henda spurning tók eg upp við teir stak skilagóðu fulltrúarnar hjá Fútarættinum, tí sum teir søgdu, so høvdu teir bara høyrð um støðuna »fra den ene side af sagen«, og eg skal eisini her koma inn á henda spurning.

Í 4–5 ár hevur Føroya Jarðarráð ongan áhuga víst fyri Koltri, eins og eg havi borið fram áður, men ágangurin hevur ikki verið so lítill frá Føroya Jarðarráði. Stjórin Jóannes Dalsgaard hevur fleiri ferðir havt á orði um alla óróktina,

har hevur verið, alt skal liggja í órókt, seyðurin er í ringum standi, skrápar, er fullur í lus og alt er vargur. Formaðurin Danjal Joensen var so smátt farin at halda við stjóranum í tí, at har var alt í órókt – pápi min hevði röktað væl, men hjá mær var alt í órókt, og fyri at styðja skyldmannin, blussaði ein annar limur í Jarðarráðnum, Dia Joensen, upp við tí, at tað var ikki so lægt, áhugin var eingin, eg fór bara einaferð um árið vestur í Koltur, og tað var eftir kjøti. So var tað hesin skilagangurin, hann hevði eg ongan, hann var av stórum týðningi, tað vóru jú fleiri, sum høvdu nógv betri útbúgving og føleika at fara vestur í Koltur at bóndast enn eg. Eg skuldi ikki billa mær inn, at eg hevði nakra heimild at víðgera framtíðina hjá Koltri við Føroya Jarðarráði, tað skuldi vera eitt greitt ja ella nei, um eg skuldi vera fast-búgvandi. Harafturat fekk eg eisini at vita, at skuldin fylgdi við, ein samlað upphædd við rentum og avdráttum upp á 70.000 kr. um árið. Nei, hetta er ikki so lætt at skriva um, tað skal upplivast.

Eg kom einaferð at tosa við ein mann um veðurlagið í Føroyum. Tá helt hann fyri, at ein skuldi vera psykiskt sterkur fyri at kunna búgva í Føroyum, tí veðrið var ofta so deprimerandi. Eg kom at hugsa um hetta, tí tað var nógv fyri at hava fingið allan henda ágangin í høvdið frá einum almennum stovni, sum stendur fyri at menna landbúnaðin í Føroyum.

Føroya Jarðarráð í dag
Saman um tíkið haldi eg, at

Føroya Jarðarráð er sum ein banki. Stovnurin umsitur, selir og keypir jørð og ognir. Tey seinastu 2 ári hava bankar, teløg, stovnar, politikarar og einstaklingar verið nógv frammi í ljósinum, tí teir hava havt tað on skýmilt, og í summum førum í myrkara lagi. Hvat við at seta ljóskastaran á Føroya Jarðarráð, tí har hevur í nógv ár verið alt ov myrkt og er tað framvegis.

Tíðin er gingin frá Føroya Jarðarráði. Stovnurin skuldi verið umskipaður. Limirnir í ráðnum hava annað arbeiði, teir hava ikki tíð at seta seggin í viðurskiptini, og tíðarskeiðið ger eisini silt til, at teir ofta eru noyddir og bundnir at svølgja rátt, og tað gevur sjáldan eina góða mynd.

Tann útvaldi

Sjálvur kenni eg ikki henda útvalda festara, sum Føroya Jarðarráð hevur kosið sær og hevði heldur einki ímóti honum, men framferðarhátturin, sum hann hevur havt, síðan vit fyrstu ferð prátaðu saman í juli mánað, hevur verið ógvuliga provokerandi heilt fram til dagin í dag, og tað má eg átala hann harðliga fyri, at hann ikki hevur hildið seg kúrnan til endaliga yvirtøkan var farin fram. Hetta her + forarbeiðið hjá Føroya Jarðarráði vil eg kalla eitt sera ljótt arbeiði. Tað gjørdi, at eg kundi ella vildi ikki hava festaran ella umboð við á fjall. Ja, høvdu teir gomlu livað, so høvdu hesi óvætti verið niðurbundin og bardnið í ánnu, sum betur var.

Tann upprunliga avtalan millum Jógvan Páll Lassen advokat og meg var tann, at

festarin yvirtók á trettanda, 6. januar, eins og gamal siður er. Eg skuldi hava áseyðatalið 160 eftir tóku í heyst, men Jógvan Páll Lassen er í heilum komin við nýggjum útspæli.

Eg kærði ikki setanina av nýggja festaranum, tí eg roknaði við, at aðrir fóru at kæra (og tað gjørdi nakrir eisini), men eg átaladi Føroya Jarðarráð fyrri setanina við einum skrivi, tí tað vóru næstan 30 umsøkjara til festið, og teir vóru betri verdir at fáa festið enn hesin nú setti festarin.

Klagurnar

Tær klagur, sum nakrir umsøkjara sendu inn eftir at hesin nýggi festarin var settur, vóru dømdar frammanundan av Jóannes Dalsgaard, stjóra, og Jógvan Páll Lassen, advokati, áðrenn tær komu til viðgerðar. Longu í juli mánað hevði festarin hjá Føroya Jarðarráði, Bjørn Patursson, fingið grønt ljós til at fara í gongd í Koltri. Sum ein góður kirkjubóndur skuldi hann verið so mikið at sær komin, at hann fór at biðja, eins og eg ráddi honum til, men Bjørn Patursson hevur so samliga ikki hildið seg aftur.

At Bjørn Patursson skuldi broytast so skjótt, skilji eg als ikki. Á tí fyrsta fundinum, sum vit báðir høvdu, var hann samdur við mær, at tað var ikki neyðugt hjá honum at koma vestur í Koltur at gera nakað í ár, tí árið var so mikið útlíðið, og skiftið skuldi fara fram 6. januar 1994, sum avtalað var við Jógvan Páll Lassen, advokat.

Eg helt tað vera sera óheppið, at hann kom vestur í summum, og tað, at hann kom at ganga á fjall við mær í heyst. Tað var

ikkí tí, at eg hevði nakað ímóti Bjørn Patursson, men tað var ymiskt, sum á og framvegis liggur á láni uppi á Føroya Jarðarráði.

Bjørn Patursson og eg skiltust so í sátt og semju – helt eg.

Í august mánað fái eg bræv frá Jógvan Páll Lassen um, at eg skuldi koma og tosa við hann. Tað var um tað, sum Bjørn Patursson og eg høvdu tosað saman um. Eg skuldi ikki billa mær inn, at eg kundi nokta Bjørn Patursson bæði eitt og annað í Koltri, tí eg hevði ongar heimildir. Eins og so mangan áður, so manglaði nógv í hjá Jógvan Páll Lassen, advokati.

Eldur í koluni

Hevði ágangur ikki verið fyrr, so kom hann at vera tað nú. Fyri mær visir tað seg, sum um Jógvan Páll Lassen, advokat, hevði givið Bjørn Patursson politimyndugleika at gera, sum hann vildi vesturi í Koltri. Bjørn Patursson kom at ferðast ímillum Kirkjubø og Koltur sum honum lysti, enná seint á kvøldi, einsamallur saman við bróðrinum Páll Patursson, kongsbónda, og harafturat vóru triggir hundar við. Telefonin fekk heldur ikki frið, akkumulatorin tók Bjørn Patursson sjálvur, so eg fekk ikki brúkt telefonina, sum jú stendur í mínum navni. Eg vil kalla hetta, mílt sagt, fyri herværk av grovasta slagi, og tað hevur ikki verið í Koltursøgu áður.

Brøvini hava heldur ikki trótt. Har hevur Bjørn Patursson heldur ikki smáðst seg burtur, men gav mær bann fyri at fara vestur eftir 11. okt. Jógvan Páll Lassen, advokat, hevur givið mær bann fleiri ferðir,

tí sum hann sjálvur skrivir í brævi til mín: »ein streymoyingur hevur sæð bál úti í Koltri«. Hann veit ikki, um tað eru russar ella indíánar, sum brenna bál. Men hetta er mátin hjá Jógvan Páll Lassen, advokati – hálur er hann!

Hetta er søguligt

Tað, sum nú er í umbúna, er søguligt. Um so er, at henda ætlanin og gerðin verður gloymd, og Føroya Jarðarráð sleppur at virka eftir verandi skipan, so ivist eg ikki í tí, at vit ein sjónnan dag frætta, at Kirkjubøgarður er vaksn við 17 merkrum.

Eg kann vegna mínar forfedrar taka Koltur við mær – tungt er – men tað fer at ganga. Tað, sum eftir er, er ein oyggj. Sum sakførari hjá Føroya Jarðarráði hevur Jógvan Páll Lassen, advokat, arbeitt fyri og skrivað undir vegna Føroya Jarðarráði uppá, at henda oyggj í framtíðini, eins og søgnin sigur, skal vera eitt fránsmannabøli.

At enda skal eg vegna familjuna takka øllum teimum, sum hava verið so beinasom ímóti okkum í Koltri – tað hevði mangan verið stríggj úttan tykkara hjálp. Takk fyri!

Sjúrður P. Joensen í Koltri